

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2

โดย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยชาญ ถาวรเวช
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร	หัวหน้าโครงการ
2. อาจารย์ปัญญาพล เหล่าพูนพัฒน์
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนา
มหาวิทยาลัยศิลปากร	ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อริศร์ เทียนประเสริฐ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยศิลปากร	ผู้ประสานงานโครงการ
4. นางสาวกรรณิกา ตะกรุดโทน
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร	ผู้ช่วยประสานงานโครงการ

ตุลาคม 2559

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ 2 ภายใต้แผนงานการวิจัยมุ่งเป้าเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ : กลุ่มเรื่อง นวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ปี 2557 และ ปี 2558 ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยได้รับความร่วมมือจากคณะวิชาต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และวิทยาลัยนานาชาติ และได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้นำชุมชน ชาวบ้านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนหมู่บ้านชาวไทยมุสลิม หมู่ที่ 8 บ้านโครงการพัฒนา ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้จัดการและบุคลากรสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และชาวบ้านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนพระปรางค์ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ อันทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้ดำเนินการจึงขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อการสนับสนุนโครงการวิจัยและความร่วมมือดังกล่าวมา ณ
ที่นี้

บทสรุปผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยศิลปากรก่อกำเนิดขึ้นโดยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนในด้านศิลปะและการออกแบบ แม้ว่าในปัจจุบันจะเปิดการเรียนการสอนหลากหลายสาขาวิชาทั้งด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสุขภาพรวมถึงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและได้สะท้อนออกมาในวิสัยทัศน์ “มหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งการสร้างสรรค์” และการวิจัยแบบบูรณาการ ตลอดจนหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการ ซึ่งมีการนำองค์ความรู้ทางด้านศิลปะและการออกแบบเข้ามาเป็นส่วนประกอบ

เพชรบุรี เป็นจังหวัดที่มี “ต้นทุน” ทางศิลปวัฒนธรรม วัด วัง ธรรมชาติที่งดงาม และตั้งอยู่ในทำเลทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม สะดวกในการเดินทางจากทั้งในและต่างประเทศ ส่งผลให้มี “ศักยภาพ” เหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์เรียนรู้ สถานที่พักผ่อน ตลอดจนสถานพักผ่อน และที่อยู่อาศัย เพื่อส่งเสริมสุขภาพ นำมาซึ่งความเหมาะสมในการนำองค์ความรู้ที่มีในมหาวิทยาลัยศิลปากร ดำเนินการพัฒนาและต่อยอดศักยภาพ ด้วยการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีตลอดไปจนถึงการบริการวิชาการ เกิดการพัฒนาและส่งเสริม “คุณภาพชีวิต” ของประชาชนในท้องถิ่น

นอกจากนี้ เพชรบุรียังมีอัตลักษณ์ที่สำคัญในวิถีการดำรงชีวิตที่สะท้อนให้เห็นได้จากอาหารทั้งคาวและหวานที่มีชื่อเสียง วิธีการเกษตรที่เป็นแหล่งเพาะปลูกของพืชที่เป็นชื่อเสียงของท้องถิ่น จนทำให้เกษตรกรรมมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และในปัจจุบันยังมีแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาจากโครงการพระราชดำริต่างๆ สืบเนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ในด้านต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ทำให้เพชรบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความหลากหลายของชาติพันธุ์และกลายเป็นจังหวัดที่มีการอยู่อาศัยร่วมกันอย่างเป็นพหุวัฒนธรรมที่มีความสงบสุข และเอื้ออาทรต่อกันโดยไม่มีการแบ่งแยก จึงนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดที่เกิดจากความต้องการของชุมชน ความมีจิตสาธารณะของนักวิชาการในการนำความรู้มาใช้สังคม และความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จึงเป็นที่มาของโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ 2 โดยโครงการ ระยะที่ 2 นั้นได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในรูปแบบการร่วมสมทบทุน ซึ่งเป็นทุนต่อเนื่องจากโครงการ ระยะที่ 1 มีการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ 2) ด้านการพัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างความรู้และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่

ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ จากผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 ทำให้ในโครงการระยะที่ 2 มีคณะวิชาสนใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น โดยนำเงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ส่วนของคณะวิชามาร่วมสมทบกับเงินทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันวิจัยและพัฒนา ในฐานะผู้ประสานงานได้จัดกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบ เช่น การสำรวจพื้นที่และพบปะกับชุมชนในพื้นที่วิจัย การจัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การเผยแพร่ผลงานวิจัย เป็นต้น โดยในการจัดกิจกรรมต่างๆ นอกจากการใช้งบประมาณโครงการในการดำเนินการแล้ว ยังได้นำงบประมาณของมหาวิทยาลัยมาใช้ดำเนินงานเพิ่มเติมอีกด้วย

ด้านการพัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างความรู้และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ ในโครงการระยะที่ 1 ได้มีการดำเนินงานวิจัยใน 2 พื้นที่ ได้แก่

1. สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นแหล่งผลิตกล้วยหอมทองส่งออก ได้มีการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และแปรรูปอาหารจากกล้วยหอมทองซึ่งไม่สามารถส่งออกได้และวัตถุดิบอื่นในพื้นที่ เช่น การแปรรูปกล้วยหอมทองอบแห้ง กล้วยหอมทองทอดกรอบปรุงรส แยมกล้วย

หอมทอง ไอคกริมตาลโตนด ไช้รับตาลโตนด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดทำสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอีกด้วย

2. หมู่บ้านชาวไทยมุสลิม ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตเงาฝน ทำให้ไม่สามารถเพาะปลูกพืชได้ จึงเน้นการทำปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงวัวนม เพื่อผลิตนมพาสเจอร์ไรส์โดยสหกรณ์โคนม และแพะเนื้อเพื่อนำเนื้อมาทำอาหาร ซึ่งหนังแพะกลายเป็นของเหลือทิ้ง จึงได้รับการพัฒนาจากการวิจัยให้มีการฟอกหนังโดยสารธรรมชาติ เพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้า และก้นกระถินซึ่งเป็นของเหลือจากการเลี้ยงแพะ ถูกนำมาพัฒนาเป็นเชื้อเพลิงชีวมวล เพื่อลดต้นทุนในกระบวนการต่างๆที่ต้องใช้เชื้อเพลิง และเป็นการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และพัฒนาอาชีพใหม่ให้กับชุมชน นอกจากนี้มีการพัฒนาให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดให้มีเส้นทางจักรยาน และแหล่งเรียนรู้จากต้นทุน และภูมิปัญญาที่มีอยู่ในพื้นที่

สำหรับโครงการในระยะที่ 2 ได้มีการดำเนินงานวิจัยใน 2 พื้นที่เดิม โดยกำลังดำเนินการพัฒนาอาชีพของชุมชนจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น การพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาศิลปการแสดงร่วมสมัยเพื่อเป็นการฟื้นฟูท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน โครงการ ระยะที่ 2 ยังได้ขยายพื้นที่การดำเนินงานวิจัยไปสู่พื้นที่อำเภอเมืองเพชรบุรี ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ ชุมชนพระพรากในเขตเทศบาลเมือง ซึ่งมีบ้านเรือนและสถานที่สำคัญที่มีประวัติมายาวนานเหมาะสมต่อการพัฒนาให้เป็น “ถนนสายวัฒนธรรม” เพื่อการท่องเที่ยวและเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และอนุรักษ์สิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้ยังมีการจัดการข้อมูลประวัติศาสตร์ การถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การจัดทำสารคดีศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การดำเนินการทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ก็เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำองค์ความรู้และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ตอบโจทย์ของชุมชนและท้องถิ่น เป็นการทำให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ นำมาซึ่งการสร้างอาชีพ ประชาชนมีสถานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และมีส่วนแก้ปัญหาความแตกแยกโดยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยได้ในที่สุด

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG59A0003

ชื่อโครงการ : โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยชาญ ถาวรเวช

ระยะเวลาดำเนินงาน : 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2558 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2559)

โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2 เป็นโครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องจากการดำเนินงานในปีที่ 1 โดยดำเนินการวิจัยเชิงพื้นที่ใน 2 พื้นที่เดิม ได้แก่ บ้านชาวไทยมุสลิม ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และในการดำเนินโครงการระยะที่ 2 นี้ ได้มีการขยายพื้นที่ดำเนินงานวิจัยไปในอำเภอเมืองเพชรบุรี ซึ่งเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญ โดยแต่ละพื้นที่ประกอบด้วยโครงการย่อย ดังนี้

1. ชุมชนบ้านชาวไทยมุสลิม ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
 - การพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้านวิถีชีวิตปลอดพลังงานปิโตรเลียม
 - การพัฒนาอาชีพชุมชนตามอัตลักษณ์หมู่บ้านมุสลิมด้วยศูนย์บริหารจัดการบ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง
2. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
 - การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : การฟื้นฟูพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการแสดงร่วมสมัยเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : พื้นที่ศึกษา วัดท่าไชยศิริ ตำบลสมอพล้อ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
 - รูปแบบการบริหารจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และความยั่งยืนของชุมชน
3. ชุมชนอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
 - การจัดการข้อมูลประวัติศาสตร์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอเมืองเพชรบุรี
 - การถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์แบบเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยระหว่างเมืองเพชรบุรีและราชสำนักสยามด้วยสื่อดิจิทัล
 - การพัฒนาต้นแบบชุมชนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : อัตลักษณ์ถนนวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี
 - การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการผลิตวิดีโอสารคดีศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาศิลปินปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชร
 - นวัตกรรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2 นั้นดำเนินการภายใต้แนวคิดที่จะประสานความร่วมมือระหว่างคณะวิชา เพื่อให้เกิดการวิจัยเชิงบูรณาการ และการนำองค์ความรู้และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เกิดการพัฒนาพื้นที่ อันจะนำไปสู่การสร้างอาชีพในท้องถิ่น ชุมชนมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดี ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ลดการละทิ้งถิ่นฐาน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ : เศรษฐกิจสร้างสรรค์ นวัตกรรมสังคม ความยั่งยืนของชุมชน

Abstract

Project ID : RDG59A0003

Project title : Creative Economy Development by Silpakorn for Sustainability of Society and Community Project: Phase Two

Researcher : Asst. Prof. Chaicharn Thavaravej

Duration : 1 year from November 1, 2015 to October 31, 2016

Creative Economy Development by Silpakorn for Sustainability of Society and Community Project: Phase Two is an ongoing project since the phase one. The study focuses in the same 2 areas including Thai-Muslim village at Tambol Sam Phraya, Amphur Cha Am, Phetchaburi province and Banlat agricultural cooperative at Amphur Banlat, Phetchaburi province. In process of the phase two, the study scope extends to Amphur Muang district of Phetchaburi province as the place is an essential source of art and culture. Each location consists of projects as following details.

There are 2 projects created for Thai-Muslim village:

- The community development for creative tourism for non-petroleum energy lifestyle
- Development on Career in a Community Based on Muslim Identities with Sufficiency Economy for Home Management Center

For Banlat agricultural cooperative, it consists of 2 projects:

- Development of Creative Economy: the Renewal of Local Consciousness via the Contemporary Performing Arts Processes in order to Support the Participation of Community in Cultural Tourism Management : the Study Area; Watthachisiri, T. Samophlue, A. Ban Lad, Phetchaburi.
- The Administration's Model for Knowledge Management of Folk Wisdom in School toward Creative Economic Development, and Sustainable Community

For Phetchaburi community, there are 5 projects:

- The Management of Historical data to Enhance Capability for Applicational Uses in order to Develop Tourist Industry within Mueang Phetchaburi District
- To convey a narrative of the historical anecdotes between Phetchaburi and Siamese Royal Court by digital medias
- The development of creative economic community model: cultural street identity, Phetchaburi province
- Participatory Communication for Developing Community Participation: the study of Video Documentary of Stucco of Phetchaburi School

• Geographic Information System Innovation Supporting Tourism and Economic Incentive Development: Case Study of Mueang Phetchaburi, Phetchaburi Province.

Creative Economy Development by Silpakorn for Sustainability of Society and Community Project: Phase Two is conducted under a concept that provides a cooperation between faculties: this would result in a research integration. A knowledge and identity of Silpakorn University could fit a demand of community so that it causes an area development and leads to local job creation. Thus, the community has a good economic status and quality of life is raised and it could also reduce an abandonment of domicile. These outputs eventually become important foundations to the development on creative economy of the country.

Keywords : creative economy, social innovation, community sustainability

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ	ง
Abstract	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย	11
• ภาพรวมบทบาทของสถาบันวิจัยและพัฒนา	11
• การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย	12
• การบูรณาการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย	15
• ภาพรวมผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ	15
บทที่ 3 การดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่และผลลัพธ์	19
• กระบวนการดำเนินงานเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่และชุมชน	19
• ผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1	30
• สถานะการดำเนินงานของโครงการวิจัยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2	56
• กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยและการขับเคลื่อนการวิจัยเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์	64
• การเผยแพร่ผลงานวิจัย	71
บทที่ 4 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	86
• สรุปภาพผลการดำเนินงานจากการทำงาน ในทั้ง 2 มิติ	86
• อภิปรายผลการวิจัย	89
• ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางการทำงานในปีต่อไป	91
ภาคผนวก	93
• บทคัดย่อของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุน ภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1	94
• ประกาศผลการพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัย ภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2	102
• การขออนุมัติดำเนินการโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2	106
• การขออนุมัติขยายเวลาดำเนินงานโครงการวิจัยย่อยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2	124
• รายชื่อโครงการวิจัยย่อยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ 2	135
• เอกสารและสื่อสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัย	139

บทที่ 1 บทนำ

สัญญาเลขที่	:	RDG59A0003
ชื่อโครงการ	:	ศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืน ของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2
หัวหน้าโครงการ	:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยชาญ ถาวรเวช
หน่วยงานต้นสังกัด	:	มหาวิทยาลัยศิลปากร
หน่วยงานร่วมโครงการ	:	คณะวิชาในมหาวิทยาลัยศิลปากร 6 คณะ ประกอบด้วย คณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และวิทยาลัยนานาชาติ
ระยะเวลาดำเนินการ	:	1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2558 ถึง 31 ตุลาคม 2559)

1. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากการที่มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ดำเนินการโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีการเลือกพื้นที่ในการทำวิจัย 2 แห่ง ที่มีลักษณะแตกต่างกัน แต่มีศักยภาพที่จะใช้ผลงานวิจัยให้เกิดการพัฒนาได้ และเป็นความต้องการของผู้ที่อยู่ในพื้นที่โดยตรง คือ สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด และชุมชนชาวไทยมุสลิมในเขตโครงการพระราชดำริห้วยทราย โดยมีแนวคิดที่จะนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยไปตอบโจทย์หรือแก้ปัญหา หรือทำให้เกิดวิธีการพัฒนาที่จะสามารถส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยชุมชนนั้นยังคงรักษาอัตลักษณ์ และสามารถทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป แม้โครงการจะเสร็จสิ้นลงแล้วก็ตาม

นอกจากนั้นในการดำเนินการโครงการดังกล่าวในระยะที่ 1 ทำให้สถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนที่มีสถานะเทียบเท่าคณะวิชา และดำเนินการบริหารการวิจัยของมหาวิทยาลัย ในลักษณะการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในลักษณะการจัดสรรทุน และพัฒนานักวิจัยโดยการจัดอบรม และทำหน้าที่เผยแพร่ผลงานที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย ได้มีโอกาสดำเนินงานบริหารการวิจัยในรูปแบบที่ต่างไปจากเดิม คือการทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างแหล่งทุนกับนักวิจัยและพื้นที่ที่จะทำวิจัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาโจทย์วิจัยที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง และยังเป็นการสร้างบทบาทในการเชื่อมโยงนักวิจัยที่มาจากต่างคณะวิชาได้มีโอกาสพบปะ เรียนรู้ และทำงานร่วมกันในรูปแบบที่เป็นการบูรณาการข้ามศาสตร์ และเป็นโครงการที่เกิดจากพหุสาขา (Multidisciplinary) แต่อย่างไรก็ตาม โครงการในระยะแรกอาจมีปัญหาอุปสรรคอยู่บ้าง เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย เพราะเงินที่นำมา Matching เป็นเงินที่อยู่ในคณะวิชา ขณะเดียวกันก็มีเงื่อนไขในการจัดการทำสัญญาระหว่างนักวิจัยกับมหาวิทยาลัยในการได้รับการสนับสนุนทุน ตลอดจนการจัดการเรื่องเม็ดเงินที่มาจากแหล่งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้รับ กระตุ้นความสนใจของผู้บริหาร และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย ในการดำเนินการวิจัยในลักษณะที่นำเอาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสาขาต่างๆ มาร้อยเรียงให้เกิดความร่วมมือและนำไปทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และทำให้เกิดแนวทางใหม่ในการบริหารการวิจัยในลักษณะที่เป็นการจัดการการวิจัย (Research Management) และนำไปสู่การทำงานที่เป็นชุดโครงการขนาดใหญ่

สิ่งสำคัญที่เกิดขึ้นอีกประการในการเข้าร่วมโครงการในระยะที่ 1 ทำให้นักวิจัยเห็นภาพของการมีเป้าหมายร่วมกันที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ในขณะที่ตนเองยังสามารถดำเนินการวิจัยในสาขาที่มี

ความถนัด และมีการสร้างนักวิจัยใหม่ บรรยากาศของการวิจัยในมหาวิทยาลัย และการรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมโดยรอบ

ในกรณีของมหาวิทยาลัยศิลปากร และจังหวัดเพชรบุรีที่มีความเหมาะสมร่วมกัน เนื่องจากองค์ความรู้หลักของมหาวิทยาลัยสามารถสนับสนุนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในขณะที่ยังจังหวัดเพชรบุรีก็มีปัจจัยความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาในด้านดังกล่าวคือการมีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่

- 1) ทักษะและความสามารถในการเป็นช่างฝีมือ (talent) ที่รู้สึกในเรื่องนั้นและพร้อมที่จะต่อยอดไปทำในเรื่องอื่นๆ
- 2) ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการเป็นสังคมเปิด (tolerance) ที่คนในสังคมยอมรับในความแตกต่างทางความคิด เชื้อชาติ ศาสนา และเพศ
- 3) โครงสร้างพื้นฐาน (basic requirement) ของสังคมที่เอื้ออำนวยด้านการศึกษา เทคโนโลยีการสื่อสาร ระบบลอจิสติกส์ ระบบการเงิน ระบบการผลิตที่มีคุณภาพและสุขอนามัย และระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ในการนี้มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เล็งเห็นว่า แนวทางหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยพัฒนารุดหน้าต่อไปได้ คือ การพัฒนานวัตกรรมที่ตอบรับกับความต้องการของสังคมและชุมชน โดยนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยไปใช้ในเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ตัวอย่างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้นั้น ได้แก่

- ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะและการออกแบบ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสินค้า OTOP และสถานบริการ เช่น ร้านอาหารและโรงแรม รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์การเรียนรู้และพิพิธภัณฑ์
- ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเพิ่มศักยภาพการผลิตและการพัฒนาอาชีพของชุมชน รวมทั้งการใช้พลังงานในกิจกรรมต่างๆ
- ความเชี่ยวชาญด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เช่น องค์ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ ซึ่งสามารถใช้แก้ปัญหาด้านการสื่อสารซึ่งเกิดจากความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรม รวมทั้ง ความองค์รู้ด้านวิทยาการจัดการ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาธุรกิจบริการ และการวางแผนทางธุรกิจของผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น
- ความเชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถนำไปสู่การทำการตลาดแบบ Cultural Branding

จังหวัดเพชรบุรีเป็นชุมชนที่มีความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมแล้วก็ยังมีความศักยภาพต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากมีที่ตั้งที่ตอบรับต่อการเปิดเส้นทางท่าเรือน้ำลึกที่ทวายของประเทศพม่า และอยู่บนเส้นทางถนนที่ตัดผ่านประเทศไทยเพื่อเชื่อมต่อประเทศทางด้านซีกตะวันออก เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม กับเมียนมาร์ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันตก นอกจากนี้ เพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งได้แก่ วัดและโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอันเป็นความสวยงามตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดที่อำเภอบางสะพาน หัวหิน น้ำตก ป่าไม้ ภูเขา รวมทั้ง เชื้อน อ่างเก็บน้ำ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอีกหลายแห่ง ซึ่งเหมาะกับการเป็นศูนย์การเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวสำหรับประชาชนไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยจะเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีให้เป็นพื้นที่ที่พร้อมรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกจึงเป็น

สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ การเตรียมความพร้อมดังกล่าว จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนในมิติของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต่อไป

จากความเป็นมา หลักการและเหตุผลดังกล่าว มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งได้เข้าร่วมในโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมระยะที่ 1 ที่ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้ริเริ่มขึ้น โดยดำเนินการวิจัยภายใต้หัวข้อศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน โดยโครงการดังกล่าวประกอบด้วยโครงการย่อย 7 โครงการ ได้แก่

- 1) การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์: การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรไทยเพื่อชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
- 2) การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชน
- 3) การพัฒนากระบวนการอบแห้งกล้วยหอมทองระดับอุตสาหกรรมชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีด้วยเทคโนโลยีการอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์
- 4) การสร้างนวัตกรรมทางด้านอาหารเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนในจังหวัดเพชรบุรี
- 5) โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในการผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลทางเลือกสำหรับชุมชนยั่งยืนเพื่อทดแทนก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG)
- 6) การพัฒนาชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านห้วยทรายใต้สู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนการฟอกหนังแพะ
- 7) การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการชุมชน แบบมีส่วนร่วม เพื่อรองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านมุสลิม

ทั้งนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะผู้ประสานงานโครงการได้พัฒนาระบบบริหารการวิจัย โดยให้คณะวิชาที่เข้าร่วมในโครงการรวม 6 คณะวิชาร่วมลงทุนกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยในลักษณะทุนสมทบ (matching fund) ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นโอกาสแห่งการริเริ่มความร่วมมือระหว่างคณะวิชาและการวิจัยเชิงบูรณาการซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและชุมชนอันจะเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยต่อไป

เพื่อเป็นการต่อยอดผลการวิจัยในโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงเสนอโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2 โดยมีความเชื่อมโยงกับโครงการ ระยะที่ 1 ในประเด็นต่อไปนี้

1) ด้านการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์

โครงการในระยะที่ 2 มุ่งต่อยอดการสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชนด้วยการนำความรู้ด้านศิลปะและการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า ตลอดจนการทำแผนธุรกิจเพื่อส่งเสริมการขายสินค้าและการบริการ

2) ด้านการบริการ

โครงการในระยะที่ 2 มุ่งต่อยอดเส้นทางท่องเที่ยวและระบบสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว ด้วยการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

3) ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

โครงการในระยะที่ 2 จะศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนงานช่างฝีมือของเพชรบุรี ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันอยู่ในสายสกุลต่างๆ เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูล และพัฒนาต่อยอดให้เกิดเป็นศิลปะร่วมสมัย

โดยสรุปแล้ว โครงการระยะที่ 2 นี้ได้เติมเต็มการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในมิติอื่นๆ ในจังหวัด เพชรบุรี โดยการนำองค์ความรู้จากคณะวิชาที่เป็นต้นกำเนิดของมหาวิทยาลัย มาร่วมทำการวิจัย และคณะ วิชาที่มีองค์ความรู้ทางการจัดการซึ่งเป็นคณะน้องใหม่ มาดำเนินการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจและการ จัดการเชิงธุรกิจ เพื่อให้โครงการศิลปาชีพพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน มี ความสมบูรณ์ในการนำองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยตอบโจทย์ชุมชนและสังคม และนักวิจัยได้เกิดการพัฒนา ตนเองในการทำวิจัยเพื่อต่อยอดให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านองค์ความรู้และการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ของการทำงานในปีที่ 1

จุดแข็ง

1. ด้านบริหารการวิจัย

- 1.1 การทำงานในปีที่ 1 สร้างประสบการณ์ให้กับสถาบันวิจัยและพัฒนา ในการโน้มน้าวให้ คณะวิชาเห็นประโยชน์จากการนำเงินกองทุนวิจัยฯ มาสมทบกับแหล่งทุนภายนอก ทำให้จำนวน เงินทุนเพิ่ม และได้รับการแนะนำจากแหล่งทุนในการทำวิจัย เป็นการเพิ่มคุณภาพผลงานวิจัยอีกด้วย
- 1.2 ประสานงานนักวิจัยจากคณะวิชาต่างๆ ซึ่งกระจายอยู่ตามวิทยาเขตต่างๆ ในการ ดำเนินการชุดโครงการวิจัยแบบบูรณาการ
- 1.3 เชื่อมโยงนักวิจัยกับท้องถิ่นและผู้ประกอบการ
- 1.4 การพัฒนาโจทย์วิจัยที่เกิดจากความต้องการและเป็นประโยชน์โดยตรงของชุมชน
- 1.5 ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของนักวิจัยในลักษณะที่ทำให้เกิดการบูรณาการข้าม ศาสตร์ โดย

ก. จัดเวทีให้เกิดการพบปะพูดคุยระหว่างนักวิจัยจากต่างคณะวิชา

ข. การให้คำแนะนำโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ค. จัดให้มีการเดินทางดูงานวิจัยรับใช้สังคมในพื้นที่จริง

- 1.6 อำนวยความสะดวกให้นักวิจัยได้ทำงานตามความถนัดและตอบโจทย์พื้นที่ ตลอดจน บูรณาการกับศาสตร์อื่น โดยทำหน้าที่เป็นคนกลางในการ

ก. เขียนโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนจากเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัย แห่งชาติ (คอบข.) แล้วจึงมาดำเนินการจัดสรรทุนให้กับนักวิจัยต่อไป

ข. สรุปรายงานความก้าวหน้า และรายงานฉบับสมบูรณ์

- 1.7 สภามหาวิทยาลัยและผู้บริหาร ให้ความสนใจกับการทำวิจัยและบริการวิชาการใน ลักษณะบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อตอบโจทย์พื้นที่

- 1.8 สร้างเครือข่ายในระดับมหาวิทยาลัยโดยการทำ “บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ” กับ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2. ด้านการวิจัย

- 2.1 เป็นการเปิดพื้นที่ให้นักวิจัยได้มีการทำงานในลักษณะบูรณาการ

- 2.2 เป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้นักวิจัยเรียนรู้ที่จะนำองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญมา ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริง

- 2.3 เพิ่มวิสัยทัศน์และประสบการณ์ให้กับนักวิจัยในการทำงานกับชุมชน

จุดอ่อน

1. ด้านบริหารการวิจัย

- 1.1 เงินที่นำมาสมทบเป็นเงินจากกองทุนของคณะวิชาที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ทำให้ สถาบันวิจัยฯ ไม่สามารถบริหารจัดการได้โดยตรง

1.2 ต้องใช้เวลาในการหาวิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับนิติกรและกองคลัง

2. ด้านวิจัย

2.1 นักวิจัยยังคุ้นเคยกับการทำงานวิจัยในลักษณะปัจเจก

2.2 นักวิจัยที่ดำเนินการวิจัยมาจากหลายวิทยาเขต

2.3 นักวิจัยบางคนมีความถนัดงานบริการวิชาการมากกว่าวิจัย

2.4 นักวิจัยยังยึดติดกับวิธีการทำงานแบบเรื่องเดิม หรือวิธีเดิมทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการหลัก

จากข้อมูลทีกล่าวนมาแล้ว นำไปสู่ความพยายามในการแก้ไขปัญหาในปีที่ 2 ดังนี้

1. ด้านการบริหารการวิจัย

1.1 เชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการระยะที่ 2 เข้าร่วมกิจกรรมการดูงานและการรายงานความก้าวหน้าของนักวิจัยที่ร่วมโครงการระยะที่ 1 เพื่อสร้างความเข้าใจและให้เกิดการทำงานแบบต่อเนื่อง

1.2 กำหนดกรอบระยะเวลาในการทำงานระยะที่ 2 ให้นักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องรับทราบล่วงหน้า

2. ด้านการวิจัย

2.1 มีระบบประเมินและระบบพี่เลี้ยงเพื่อช่วยให้ได้งานที่มีคุณภาพ

2.2 มีการหารือระดมสมองเพื่อให้เกิดแนวคิดที่สอดคล้องกัน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อสร้างนวัตกรรมที่จะช่วยให้ระบบบริหารจัดการการวิจัยและสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรมีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยมีกระบวนการจัดการบริหารการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อให้เกิดการทำวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างสาขาวิชา และตอบโจทย์ปัญหาความต้องการการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

- โดยเน้นกระบวนการจัดการการวิจัย (Research Management) แบบเป็นผู้ประสานงานและผู้จัดการชุดโครงการวิจัยมากกว่าผู้จัดสรรทุน
- การจัดสรรทุนวิจัยในลักษณะทุนสมทบ (matching fund) กับหน่วยงานจัดสรรทุนภายนอกมหาวิทยาลัย
- การจัดการองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและการเผยแพร่ เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่นอกเหนือจากที่ทำการศึกษ
- การบริหารการวิจัย แบบบูรณาการข้ามศาสตร์ โดยมีพื้นที่เป็นตัวตั้ง
- การผสมผสานการวิจัย สร้างสรรค์ และบริการวิชาการ
- การวิจัยที่มีส่วนร่วมกับการเรียนการสอน

2.2 เพื่อสร้างนวัตกรรมที่จะช่วยตอบโจทย์เพื่อแก้ปัญหาคือความต้องการการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยการนำองค์ความรู้และศักยภาพของมหาวิทยาลัยไปสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนในจังหวัดเพชรบุรี ในมิติต่างๆ เช่น

- การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผ่านการนำอัตลักษณ์ของพื้นที่มาจัดเป็นศูนย์เรียนรู้และกิจกรรม
- การพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์อาหารจากวัตถุดิบในท้องถิ่นและของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว
- การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว
- การพัฒนาสื่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์และการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

3. กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2 ยังคงมีแนวคิดที่จะดำเนินการประสานความร่วมมือระหว่างคณะวิชา เพื่อให้เกิดการวิจัยเชิงบูรณาการ และการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมาแก้ไขปัญหาและตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยเป้าหมายสุดท้ายคือ สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่

สำหรับการดำเนินงานโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชนในระยะที่ 2 มหาวิทยาลัยศิลปากรประสงค์จะต่อยอดงานวิจัยในระยะแรก โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาชุมชนดังกล่าวในด้านอื่นๆ ต่อไป ได้แก่

- ชุมชนสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
 - 1) การพัฒนาสื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานประจำปี และผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การทำเว็บไซต์ หนังสือ เส้นทางท่องเที่ยว ปฏิทินการท่องเที่ยว
 - 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 3) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจากวัตถุดิบในพื้นที่
 - 4) การศึกษาประวัติศาสตร์ ตำนาน หรือเรื่องเล่าที่มีอยู่ในพื้นที่ และจัดทำเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น หนังสือนิทาน ละคร เป็นต้น
- ชุมชนบ้านชาวไทยมุสลิม ตำบลสามพระยา อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี
 - 1) การจัดการท่องเที่ยวชุมชน โดยชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการ
 - พัฒนาเส้นทางจักรยาน เพื่อศึกษาวิถีชีวิต และเที่ยวชมทัศนียภาพ
 - พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
 - 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากของเสียทางการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งพลังงานทดแทน
 - 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากแพะ

นอกจากนั้น ก็จะพยายามให้มีการดำเนินการศึกษาวิจัยในพื้นที่อื่นในเขตจังหวัดเพชรบุรี เช่น เขตอำเภอมือง ที่เป็นแหล่งของศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่ายิ่ง ที่ต้องรักษาไว้ไม่ให้สูญหาย

4. วิธีดำเนินการ

- 4.1 ศึกษาข้อมูลและสำรวจพื้นที่ในส่วนที่ขยายจากพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัยเดิม เพื่อกำหนดโจทย์วิจัย
- 4.2 ทำความเข้าใจโจทย์วิจัยร่วมกันและพัฒนาประเด็นที่จะศึกษาวิจัย
- 4.3 เปิดรับกรอบแนวคิดการวิจัย (Concept paper) ของโครงการวิจัย ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับแนวคิดของโครงการหลัก เพื่อรับการพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2
- 4.4 จัดกลุ่มโครงการวิจัยตามพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัย
- 4.5 นักวิจัยพัฒนาข้อเสนอโครงการ (Full Proposal) และนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- 4.6 ดำเนินการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยให้กับโครงการวิจัยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2
- 4.7 ติดตามการดำเนินงานของโครงการวิจัย

4.8 จัดเวทีสำหรับให้นักวิจัยนำเสนอรายงานความก้าวหน้า และร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อผู้ทรงคุณวุฒิและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

4.9 จัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัยและการพัฒนานักวิจัย

4.10 จัดกิจกรรมและจัดทำสื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย

5. แผนการดำเนินงาน

เดือนที่	แผนการดำเนินงาน
1-2	สถาบันวิจัยและพัฒนาประชุมนักวิจัยเพื่อทำความเข้าใจวิทยาร่วมกันและพัฒนาประเด็นที่จะศึกษาวิจัย (โดยคำนึงถึงความร่วมมือกับชุมชน) และจัดแบ่งกลุ่มนักวิจัยเพื่อศึกษาประเด็นดังกล่าว
2	- ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย ช่วงวันที่ 1-31 ธันวาคม 2558 - นักวิจัยแต่ละกลุ่มพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน งบประมาณ และระยะเวลาดำเนินการวิจัย
3	สถาบันวิจัยและพัฒนาสรุปรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 แก่ สกว.
3	สถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการให้มีการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยย่อย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
4	- กลุ่มนักวิจัยแต่ละกลุ่มดำเนินการปรับแก้ข้อเสนอโครงการตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ - ประกาศผลการพิจารณา ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2559
5	กลุ่มนักวิจัยแต่ละกลุ่มทำสัญญาสนับสนุนการวิจัยกับมหาวิทยาลัย พร้อมกับเบิกจ่ายเงินงวดที่ 1
5-10	กลุ่มนักวิจัยแต่ละกลุ่มดำเนินการวิจัย โดยนำเสนอความก้าวหน้าระยะ 6 เดือน ในเดือนที่ 10 ในลักษณะการประชุมหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิและ สกว. พร้อมกับเบิกจ่ายเงินงวดที่ 2
6	สถาบันวิจัยและพัฒนาสรุปรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 แก่ สกว.
16	- นักวิจัยส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งนำเสนอแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ - ปิดโครงการ และนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการ “ศิลปการวิจัย ครั้งที่ 10” ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2560
17-18	สถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น - การจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมาย - การเผยแพร่ข้อมูลที่เกิดจากการวิเคราะห์ผลงานวิจัย และสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ในสื่อต่างๆ

6. เป้าหมายของผลผลิต (output) และตัวชี้วัด

ด้าน	ผลผลิต	ตัวชี้วัด
พื้นที่	- ประเด็นโจทย์วิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่จะช่วยตอบโจทย์ปัญหาความต้องการการพัฒนาชุมชน จังหวัดเพชรบุรี - แผนการจัดการธุรกิจและผลิตภัณฑ์ - ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี	- โจทย์วิจัย - ผลิตภัณฑ์ต้นแบบและ Business Incubator - ระบบสารสนเทศเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
วิชาการ	- ได้นวัตกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยและสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร 1 ชุด และเกิดการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการที่มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (University responsibility) - ได้องค์ความรู้จากประเด็นการวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ	- ได้คู่มือนวัตกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยและสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัย และเกิดการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการที่มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (University responsibility) - บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ
สถาบัน	- ระบบการบริหารการวิจัยเพื่อรองรับการทำวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ (Area-Based Research) - การจัดสรรทุนจากเงินของกองทุนวิจัยฯ ของคณะวิชาที่เข้าร่วมและเงินจากหน่วยงานให้ทุนภายนอก - ชุดโครงการที่เกิดจากการบูรณาการข้ามคณะวิชา - การมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัย - การเผยแพร่ชื่อเสียงมหาวิทยาลัยผ่านการดำเนินงานกับชุมชน	- ระเบียบการเงินหรือระบบการพัฒนาโจทย์และพิจารณาข้อเสนอโครงการ - วิธีการบริหารจัดการงานวิจัย - ผลผลิตจากโครงการวิจัยย่อย - ชุมชนมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ - สื่อที่ใช้เผยแพร่ผลงาน

ด้าน	ผลผลิต	ตัวชี้วัด
เครือข่าย	- เครือข่ายการดำเนินงานวิจัยรับใช้สังคม	- จำนวนชุมชนหรือหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ
ชาติ	- ระบบการบริหารการวิจัยที่เป็นการร่วมมือเชิงสถาบันและการจัดสรรทุนที่มอบอำนาจการจัดการให้สถาบัน (Institutional grant) - แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นจากต้นทุนเดิมและการมีส่วนร่วม	- ระบบการพัฒนารอบการวิจัยและการจัดสรรทุนที่มอบอำนาจการจัดการให้สถาบัน (Institutional grant) - กิจกรรมหรือธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นใหม่ในท้องถิ่น

7. เป้าหมายของผลลัพธ์ (outcome) และตัวชี้วัด

ด้าน	ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด
พื้นที่	- ชุมชนในพื้นที่ได้รับการถ่ายทอดนวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาพื้นที่	- กิจกรรมการถ่ายทอดนวัตกรรมให้กับชุมชน
สถาบัน	- นวัตกรรมการบริหารการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ (Area-Based Research) สำหรับมหาวิทยาลัยศิลปากร	- ระเบียบหรือวิธีการบริหารการวิจัยแบบทุนร่วมสมทบ
เครือข่าย	- การบูรณาการทำงานของมหาวิทยาลัยศิลปากรและภาคี	- ระบบสนับสนุนส่วนกลางที่เอื้อต่อการทำงานรับใช้สังคมในพื้นที่
ชาติ	- นวัตกรรมการบริหารการวิจัยที่เป็นการร่วมมือเชิงสถาบันและการจัดสรรทุนที่มอบอำนาจการจัดการให้สถาบัน (Institutional grant) - การจัดการต้นทุนของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ	- ระบบการจัดทำกรอบการวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัยที่เกิดจากการร่วมมือเชิงสถาบัน - รูปแบบการดำเนินการ ซึ่งอาจใช้เป็นแนวทางสำหรับท้องถิ่นอื่นต่อไป

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการพัฒนาในด้านระบบบริหารการวิจัยและสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาพื้นที่

- มีการบริหารการวิจัยในลักษณะที่เป็นผู้จัดการการวิจัย ทำให้เกิดการวิจัยแบบพหุสาขาและบูรณาการระหว่างศาสตร์ที่ต่างกัน
- มีกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยที่สามารถตอบโจทย์พื้นที่ได้อย่างแท้จริง

- มีกระบวนการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการจัดสรรทุนอย่างมีประสิทธิภาพ
- มีการจัดการความรู้และดำเนินการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

8.2 นักวิจัยรุ่นใหม่ของมหาวิทยาลัยศิลปากรได้รับการพัฒนาการดำเนินการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

8.3 มหาวิทยาลัยศิลปากรสามารถจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางด้านการพัฒนาพื้นที่ในด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยการร่วมกลุ่มนักวิจัยที่ทำการศึกษาในประเด็นดังกล่าว

8.4 จังหวัดเพชรบุรีได้รับการพัฒนาในประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย

8.5 จังหวัดเพชรบุรีได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนโดยคณาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากรและภาคีเครือข่าย

8.6 นวัตกรรมที่เกิดขึ้นสามารถใช้เป็นต้นแบบในการดำเนินการในพื้นที่จังหวัดอื่นต่อไป

บทที่ 2

การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาพื้นที่นั้น สถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะผู้ประสานงานโครงการฯ ได้ริเริ่มระบบบริหารจัดการงานวิจัยในรูปแบบใหม่ขึ้น โดยจะเริ่มจากการกล่าวถึงบทบาทของสถาบันวิจัยและพัฒนาในภาพรวมก่อน และจะกล่าวถึงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยต่อไป

ภาพรวมบทบาทของสถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยศิลปากรมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยมีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการงานวิจัยแก่คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ทั้งในรูปแบบของทุนวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน และทุนวิจัยจากรายได้นอกงบประมาณ โดยมีขั้นตอนการพิจารณาข้อเสนอการวิจัย และการตรวจรายงานผลการวิจัยที่รัดกุมและเป็นไปตามหลักการทางวิชาการอย่างเคร่งครัด จึงทำให้ผลงานวิจัยของคณาจารย์มีคุณภาพและสามารถนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการได้อย่างประสบความสำเร็จ

สถาบันวิจัยและพัฒนายังทำหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพการวิจัยและคณาจารย์ให้เป็นนักวิจัยมืออาชีพ โดยจัดให้มีการอบรมในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาศักยภาพในการวิจัยให้แก่คณาจารย์อย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผลงานวิชาการรับใช้สังคมและการขอตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งจัดกิจกรรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการขอทุนวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับการเผยแพร่ผลงาน สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดประชุมวิชาการประจำปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คณาจารย์และนักศึกษาได้มีเวทีสำหรับนำเสนอผลงาน และพบปะเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการแขนงต่างๆ ตลอดจนนำเสนอผลงานที่เกิดจากการบูรณาการระหว่างศาสตร์ต่างสาขาวิชา จนได้ผลงานและองค์ความรู้ใหม่ นอกจากนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนา ยังร่วมเสนอผลงานวิจัยและสร้างสรรค์ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ (Thailand Research Expo) ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นประจำทุกปีอีกด้วย

สถาบันวิจัยและพัฒนาได้จัดทำวารสารระดับชาติและนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI (Thai Citation Index) และ ACI (Asian Citation Index) เพื่อเป็นแหล่งในการเผยแพร่ผลงานวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ของคณาจารย์ รวมทั้งมีการนำเสนอบทสังเคราะห์งานวิจัยบนเว็บไซต์ของสถาบัน นอกจากนี้ ยังจัดทำวีดิทัศน์ผลงานวิจัยและสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์และ Facebook ของหน่วยงาน

การบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยและสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ ทั้งของส่วนกลาง และส่วนของคณะวิชา ที่มีความคล่องตัวต่อการบริหารจัดการด้านการเงินและการดำเนินการวิจัยทั้งแบบเฉพาะสาขาวิชาและเชิงบูรณาการ อีกทั้งเป็นกลไกส่งเสริมและขยายงานทางด้านวิจัยและสร้างสรรค์ให้มีความเข้มแข็งและอย่างต่อเนื่อง

ในด้านการเป็นหน่วยงานแห่งการวิจัยด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยและพัฒนาได้เป็นส่วนสำคัญของโครงการไทยเข้มแข็ง ในปี พ.ศ. 2552 โดยริเริ่มการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างสาขาวิชา ทำให้ได้โครงการวิจัยที่สามารถนำมาบูรณาการและถ่ายทอดสู่ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศและนำไปสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้สถาบันวิจัยและพัฒนา มุ่งหวังให้การวิจัยดังกล่าวนำไปสู่การจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางด้านการพัฒนาพื้นที่ในด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของภูมิภาคตะวันตกต่อไป

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินงานด้านบริหารงานวิจัยให้กับหน่วยงานอื่น ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย กล่าวคือ เป็นผู้บริหารงานวิจัยให้แก่คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพร้อมกันนี้ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ยังเป็นประธานเครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการบริหารการวิจัยจากทุนวิจัยของเครือข่ายฯ ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยมีมหาวิทยาลัย 30 แห่งในจังหวัดนครปฐม สมุทรสงคราม สมุทรสาคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี รวม 8 จังหวัด

การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

ในดำเนินการโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ 2 สถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะผู้ประสานงานโครงการฯ ได้พัฒนาการบริหารจัดการกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ความเป็นมาของกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์

กองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2556 มีการดำเนินงาน 2 ส่วน ดังนี้

- 1) คณะวิชาหักเงิน 5 เปอร์เซ็นต์ของเงินรายได้ จากการจัดเก็บค่าทำเนียมการศึกษาของแต่ละคณะ เพื่อใช้ในการสนับสนุนการวิจัยของแต่ละคณะ โดยการบริหารจัดการเองภายในคณะ
- 2) เงินรายได้นอกงบประมาณ ซึ่งจัดสรรให้แก่กองทุนส่วนกลาง ตามข้อเสนอโครงการและกิจกรรมที่สถาบันวิจัยและพัฒนาเสนอขอขึ้นไป ซึ่งขึ้นกับการพิจารณาของคณะกรรมการที่ประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธาน และคณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สำนัก ซึ่งอยู่ในที่ประชุมคณบดีเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นกรรมการและเลขานุการ

2. การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะให้การใช้เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ส่วนของคณะวิชา มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงให้สถาบันวิจัยและพัฒนาแสวงหากลไกที่จะทำให้เกิดผลงานวิจัยและสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ จึงเป็นที่มาของการพัฒนาข้อเสนอโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 โดยมีความมุ่งหมายให้โครงการดังกล่าวเป็นกลไกในการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ ในรูปแบบดังต่อไปนี้

- 1) การรับทุนวิจัยเพิ่มจากแหล่งทุนภายนอก โดยผ่านกระบวนการ matching fund กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- 2) การพัฒนานักวิจัยผ่านกระบวนการประเมินตามมาตรฐานผู้ทรงคุณวุฒิของ สกว.
- 3) การบูรณาการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การรับทุนแบบ matching fund วิจัยจาก สกว. เพื่อดำเนินโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ 2 ทำให้สามารถนำเงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ส่วนของคณะวิชามาใช้ให้เกิดประโยชน์พร้อมทั้งเป็นการพัฒนานักวิจัยให้มีศักยภาพ นอกจากนี้ การที่สถาบันวิจัยและพัฒนาร่วมลงทุนด้านการบริหารจัดการโครงการ ระยะที่ 1 ทำให้มีเม็ดเงินในโครงการเพียงพอสำหรับการบริหารจัดการ โดยสามารถจัดกิจกรรมสนับสนุนการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการร่วมสมทบทุนโครงการ ระยะที่ 2 นั้น ได้รับความสนใจจากคณะวิชา มีคณะวิชาประสงค์ร่วมสมทบทุน

โครงการครบเต็มจำนวนเงินที่ต้องสมทบ ซึ่งมีทั้งหมด 6 คณะวิชา ประกอบด้วย 1) คณะวิชาที่เข้าร่วมตั้งแต่โครงการ ระยะที่ 1 ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และคณะวิทยาการจัดการ 2) คณะวิชาที่เข้าร่วมเป็นครั้งแรกในโครงการระยะที่ 2 ได้แก่ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และวิทยาลัยนานาชาติ นอกจากนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาได้นำเงินจากกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ส่วนกลาง และเงินรายได้นอกงบประมาณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ร่วมสมทบเพิ่มเติม เพื่อบริหารจัดการโครงการ จัดกิจกรรมสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของนักวิจัย และการต่อยอดเพื่อขับเคลื่อนการวิจัยเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทำให้เม็ดเงินส่วนที่เป็นงบสมทบจากมหาวิทยาลัยมีสัดส่วนมากกว่า 50% ในการร่วมสมทบทุน ดังนี้

งบประมาณสมทบส่วนของมหาวิทยาลัยศิลปากรในโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 2 ที่ระบุในสัญญาโครงการ

หน่วยงาน	จำนวนเงินสมทบ (บาท)	แหล่งเงินสมทบ
1. คณะอักษรศาสตร์	700,000	เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์คณะอักษรศาสตร์
2. คณะศึกษาศาสตร์	500,000	เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์คณะศึกษาศาสตร์
3. คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	400,000	เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
4. คณะวิทยาการจัดการ	500,000	เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์คณะวิทยาการจัดการ
5. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	300,000	เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
6. วิทยาลัยนานาชาติ	600,000	เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์วิทยาลัยนานาชาติ
รวมเป็นเงิน	3,000,000	(สามล้านบาทถ้วน)

นอกจากงบประมาณส่วนของมหาวิทยาลัยที่ร่วมสมทบในโครงการตามที่ระบุในสัญญาแล้ว สถาบันวิจัยและพัฒนา ยังได้มีการบริหารจัดการเพื่อนำงบประมาณจากมหาวิทยาลัยมาสมทบเพิ่มเติมในการบริหารจัดการโครงการ โดยจัดกิจกรรมสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของนักวิจัย การต่อยอดเพื่อขับเคลื่อนการวิจัยเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

กิจกรรม	จำนวน (บาท)	แหล่งงบประมาณ
1. โครงการขับเคลื่อนการวิจัยเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)	724,400	- เงินรายได้นอกงบประมาณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีงบประมาณ 2559 - กองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ส่วนกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีงบประมาณ 2559 - กองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ส่วนของคณะวิชา ปีงบประมาณ 2559

กิจกรรม	จำนวน (บาท)	แหล่งงบประมาณ
2. โครงการเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาดูงานทางด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) เพื่อการขับเคลื่อนการวิจัยเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์	4,400	เงินรายได้นอกงบประมาณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีงบประมาณ 2559
3. การนำเสนอผลงานวิจัยในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ปี 2559	480,700	- เงินรายได้นอกงบประมาณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีงบประมาณ 2559 - กองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ส่วนกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีงบประมาณ 2559
รวมเป็นเงิน	1,209,500	(หนึ่งล้านสองแสนเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

จากการดำเนินงานของโครงการวิจัยที่ได้รับการอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ฯ คณะวิชาที่เข้าร่วมโครงการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ จึงได้สมทบงบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ ดังนี้

กิจกรรม	จำนวน (บาท)
1. โครงการปรับปรุงตัวอาคารศูนย์เจียร์ไนพลอย พร้อมงานทาสี เป็นเงินที่ได้รับการบริจาคจาก ผศ.ดร. ธีระวัฒน์ จันทิก และนักศึกษาปริญญาโท ปริญญาเอก ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร	181,799
2. โครงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อฟื้นฟูอาคารเก่าให้เป็นโรงประกอบอาหารและลานสุขภาพตามความต้องการของชุมชน	150,000
3. โครงการบริการวิชาการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	55,355
4. โครงการจัดทำหนังสือเพื่อบริการวิชาการสู่ท้องถิ่น (หมู่บ้านในเงาฝน)	179,510
5. โครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม มุ่งสู่การสร้างนักรับผิดชอบที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม	85,000
รวมเป็นเงิน (หกแสนห้าหมื่นหนึ่งพันห้าร้อยหกสิบสี่บาทถ้วน)	651,664

จะเห็นว่า จากจุดเริ่มต้นของโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ในระยะที่ 1 และเกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องมาในระยะที่ 2 ส่งผลให้มหาวิทยาลัยและคณะวิชาเห็นความสำคัญของการทำวิจัยเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่และชุมชน เกิดการนำงบประมาณมาร่วมดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

การบูรณาการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนหลากหลายสาขาวิชา ทั้งด้านศิลปะและการออกแบบ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในการบริหารจัดการโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ 2 จึงได้มีการประสานงานระหว่างคณะวิชา เพื่อนำองค์ความรู้และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไปตอบโจทย์ความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของชุมชนและท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้เกิดการวิจัยเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นการนำองค์ความรู้หลากหลายศาสตร์ลงไปพัฒนาพื้นที่ โดยให้นักวิจัยและชุมชนได้พบปะ พูดคุย และร่วมกันพัฒนาโจทย์วิจัยที่ตอบรับกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน อันจะเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทยต่อไป

ภาพรวมผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยได้ยกระดับการบริหารจัดการการวิจัยไปสู่การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในการใช้ทุนวิจัยเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการบูรณาการการทำงานของคนต่างๆ เข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อไปสู่การสร้างความสำเร็จของอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรในการตอบโจทย์ของพื้นที่ ซึ่งมหาวิทยาลัยศิลปากรได้เลือกพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารและคณาจารย์มีความตื่นตัวด้านการทำวิจัยเชิงพื้นที่มากขึ้น รวมทั้งทำให้มหาวิทยาลัยมีความใกล้ชิดกับชุมชน ได้รับความไว้วางใจจากชุมชน และสามารถร่วมมือกันดำเนินการด้านการพัฒนาสังคมและชุมชนต่อไปได้มากขึ้น เกิดการพัฒนานักวิจัยผ่านกระบวนการประเมินตามมาตรฐานผู้ทรงคุณวุฒิของ สกว. เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง โดยจากการนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการต่อสภามหาวิทยาลัยได้เกิดการขับเคลื่อนเชิงนโยบายที่ช่วยผลักดันให้เงินกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ของคณะวิชาต่างๆ เข้าร่วมในการทำงานของโครงการมากขึ้น

ผลการดำเนินงานระบบการบริหารจัดการในมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากระบบใหม่
โครงสร้าง/ กลไกการจัดการ	- คณะวิชาสนับสนุนการวิจัยโดยแต่ละคณะวิชามีกลไกที่ต่างกันไป เช่น ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น	- ให้คณะวิชาได้เห็นถึงผลการดำเนินงานโครงการใน ระยะที่ 1 และให้เสนอเอกสารกรอบแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดของโครงการหลักเพื่อเข้าร่วมในโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ระยะที่ 2 ซึ่งมีสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นผู้ประสานงาน	- มีคณะวิชาให้สนใจและเข้าร่วมในโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเพิ่มขึ้น - นักวิจัยจากแต่ละคณะวิชาเข้าร่วมในโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยร่วมกันทำวิจัยเชิงบูรณาการเพื่อนำองค์ความรู้และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมาตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากระบบใหม่
บุคลากรของมหาวิทยาลัย	- คณาจารย์ในแต่ละคณะวิชาทำวิจัยในสาขาที่เชี่ยวชาญ โดยไม่มุ่งเน้นการวิจัยแบบบูรณาการศาสตร์ระหว่างคณะวิชา - คณาจารย์ให้ความสนใจในการทำวิจัยเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่และชุมชนมีน้อย	- การจัดให้คณาจารย์ได้มีโอกาสนพบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ - การให้คณาจารย์ที่ยังไม่เคยเข้าร่วมโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ได้พบปะและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน คณาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการในระยะที่ 1 เพื่อให้เห็นถึงตัวอย่างการทำวิจัยเชิงบูรณาการเพื่อตอบโจทย์พื้นที่ รวมทั้งร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานวิจัยรับใช้สังคม	- คณาจารย์จากแต่ละคณะวิชาร่วมกันทำวิจัยเชิงบูรณาการ โดยมี output, outcome ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชน - คณาจารย์ให้ความสนใจในการทำวิจัยเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่และชุมชนเพิ่มขึ้นในโครงการระยะที่ 2
การบริหารจัดการงบประมาณ/การเงิน	แต่ละคณะวิชามีกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยมีระเบียบกองทุนสนับสนุนการวิจัยเป็นของตนเอง	ให้คณะวิชาร่วมสนับสนุนทุนวิจัยในโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน	มีการระดมทุนวิจัยร่วมกันระหว่างคณะวิชาเพื่อสมทบทุนโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ซึ่งมีคณะวิชาที่ยังไม่เคยเข้าร่วมโครงการให้ความสนใจและร่วมสมทบทุนโครงการในระยะที่ 2 รวมทั้งรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
กฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์	การรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนสนับสนุนการวิจัยของคณะวิชา อคัยกฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์ของกองทุนสนับสนุนการวิจัยของคณะวิชา	การให้คณะวิชาส่งนักวิจัยเข้าร่วมในโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน	การร่วมกันทำวิจัยเชิงบูรณาการ โดยใช้ กฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยกำหนด

และจากการดำเนินงานของโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคม และชุมชน ระยะที่ 2 ที่ผ่านมา สามารถสรุปผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยตาม แผนงานที่วางไว้ ได้ดังนี้

แผน	ระยะเวลา ดำเนินการ (เดือนที่)	กิจกรรมตาม TOR	ผลที่คาดหวัง ตาม TOR	ผลที่เกิดขึ้นจริง	คำชี้แจง (ทำได้หรือไม่ได้ เพราะ อะไร)
สถาบันวิจัยและพัฒนา ประชุมนักวิจัยเพื่อทำความเข้าใจโจทย์วิจัยร่วมกันและ พัฒนาประเด็นที่จะศึกษาวิจัย (โดยคำนึงถึงความร่วมมือกับ ชุมชน) และจัดแบ่งกลุ่ม นักวิจัยเพื่อศึกษาประเด็น ดังกล่าว	1-2	สถาบันวิจัยฯ จัดการประชุม ระดมสมอง	ประเด็นที่จะ ศึกษาวิจัยและ ชุดโครงการ บูรณาการ	ประเด็นที่จะ ศึกษาวิจัยและ ชุดโครงการ บูรณาการ	ได้ดำเนินการ ตามแผน
นักวิจัยแต่ละกลุ่มพัฒนา ข้อเสนอโครงการวิจัย ซึ่ง ประกอบด้วย แผนงาน งบประมาณ และระยะเวลา ดำเนินการวิจัย	2	สถาบันวิจัย เปิดรับข้อเสนอ โครงการวิจัย	ข้อเสนอ โครงการวิจัย จากคณะวิชาที่ เข้าร่วมใน โครงการ	ข้อเสนอ โครงการวิจัย จากคณะวิชาที่ เข้าร่วมใน โครงการ	ได้ดำเนินการ ตามแผน
สถาบันวิจัยและพัฒนา รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 แก่ สกว. (ระยะ 3 เดือน)	3	-	-	-	สกว. กำหนดให้รายงาน ความ ก้าวหน้า ครั้งที่ 1 เมื่อ ครบระยะ 6 เดือน
สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการให้มีการพิจารณา ข้อเสนอโครงการวิจัยย่อย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	3	สถาบันวิจัยจัด ประชุมเพื่อให้ นักวิจัยได้รับฟัง ความคิดเห็น และข้อเสนอ แนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ โครงการวิจัย ของแต่ละคณะ วิชา	ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ โครงการวิจัย ของแต่ละคณะ วิชา	ได้ดำเนินการ ตามแผน
กลุ่มนักวิจัยแต่ละกลุ่ม ดำเนินการปรับแก้ข้อเสนอ โครงการตามข้อแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	4	สถาบันวิจัยรับ ข้อเสนอการวิจัย ที่ได้แก้ไขแล้ว และ ตรวจสอบ รายการแก้ไขอีก ครั้ง	ข้อเสนอ โครงการที่แก้ไข แล้ว	ข้อเสนอ โครงการที่แก้ไข แล้ว	ได้ดำเนินการ ตามแผน
กลุ่มนักวิจัยแต่ละกลุ่มทำ สัญญาสนับสนุนการ วิจัยกับมหาวิทยาลัย พร้อม กับเบิกจ่ายเงินงวดที่ 1	5	สถาบันวิจัย ประสานงานการ ทำสัญญาและ เบิกจ่ายเงินงวด ที่ 1	สัญญาสนับสนุน อุดหนุนการวิจัย และการเบิก จ่ายเงิน งวดที่ 1	สัญญาสนับสนุน อุดหนุนการวิจัย และการเบิก จ่ายเงิน งวดที่ 1	ล่าช้ากว่าแผนประมาณ 5 สัปดาห์ เนื่องจากการ ดำเนินการเกี่ยวกับ เอกสารการเงิน มี อุปสรรคในบางขั้นตอน

แผน	ระยะเวลา ดำเนินการ (เดือนที่)	กิจกรรมตาม TOR	ผลที่คาดหวัง ตาม TOR	ผลที่เกิดขึ้นจริง	คำชี้แจง (ทำได้หรือไม่ได้ เพราะอะไร)
กลุ่มนักวิจัยแต่ละกลุ่ม ดำเนินการวิจัย โดยนำเสนอ ความก้าวหน้าระยะ 6 เดือน ในเดือนที่ 10 ในลักษณะการ ประชุมหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิ และ สกว. พร้อมกับเบิกจ่าย เงินงวดที่ 2	5-10	สถาบันวิจัยฯ จะจัดประชุม ให้นักวิจัย รายงาน ความก้าวหน้า และรับฟังความ คิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ จากผู้ทรง คุณวุฒิ พร้อม ทั้งเบิกจ่ายเงิน งวดที่ 2	นักวิจัยรายงาน ความก้าวหน้า และได้รับความ คิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ จากผู้ทรง คุณวุฒิ พร้อม ทั้งเบิกจ่ายเงิน งวดที่ 2	-	ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากโครงการ วิจัยยังดำเนินการไม่ ครบระยะเวลา 6 เดือน
สถาบันวิจัยและพัฒนา รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 แก่ สกว. (ระยะ 6 เดือน)	6	สถาบันวิจัย จัดทำรายงาน ความก้าวหน้า รอบ 6 เดือน	รายงาน ความก้าวหน้า รอบ 6 เดือน	รายงาน ความก้าวหน้า รอบ 6 เดือน	ได้ดำเนินการตามแผน โดยรายงาน ความก้าวหน้า ระยะ 6 เดือน เป็นการรายงาน ความก้าวหน้าต่อ สกว. ครั้งที่ 1 ตามที่ สกว. กำหนด
นักวิจัยส่งรายงานการวิจัย ฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้ง นำเสนอแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และปิดโครงการ และนำเสนอ ผลงานในการประชุมวิชาการ “ศิลปการวิจัย ครั้งที่ 10” ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2560	16	นักวิจัยส่ง รายงานวิจัย ฉบับสมบูรณ์	นักวิจัยส่ง รายงานวิจัย ฉบับสมบูรณ์	-	ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากโครงการ วิจัยยังไม่สิ้นสุด
สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการเผยแพร่ ผลงานวิจัยที่ได้ในรูปแบบ ต่างๆ เช่น 1. การจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อถ่ายทอด เทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่ เกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมาย 2. การเผยแพร่ข้อมูลที่เกิด จากการวิเคราะห์ผลงานวิจัย และสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ใน สื่อต่างๆ	17-18	สถาบันวิจัยและ พัฒนา ดำเนินการ เผยแพร่ ผลงานวิจัย	สถาบันวิจัยจัด ประชุมเผยแพร่ ผลงานวิจัย	-	ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากโครงการ วิจัยยังไม่สิ้นสุด

บทที่ 4

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปภาพผลการดำเนินงานจากการทำงาน ในทั้ง 2 มิติ

• ด้านการบริหารจัดการการวิจัย

มหาวิทยาลัยได้ยกระดับการบริหารจัดการการวิจัยไปสู่การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในการใช้ทุนวิจัยเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการบูรณาการการทำงานของคณะต่างๆ เข้ามาทำงานร่วมกัน โดยนำองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยลงไปตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ ทั้งในรูปแบบการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีตลอดไปจนถึงการบริการวิชาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยศิลปากรได้เลือกพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี โดยดำเนินงานต่อเนื่องทั้งในระยะที่ 1 และ 2 คณาจารย์และผู้บริหารมีความตื่นตัวด้านการทำวิจัยเชิงพื้นที่มากขึ้น มีคณะวิชาให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น รวมทั้งทำให้มหาวิทยาลัยมีความใกล้ชิดกับชุมชนและสามารถร่วมมือกันดำเนินการด้านการพัฒนาสังคมและชุมชนต่อไปได้มากขึ้น เกิดการพัฒนานักวิจัยผ่านกระบวนการประเมินตามมาตรฐานผู้ทรงคุณวุฒิของ สกว. เกิดนักวิจัยรุ่นใหม่ภายใต้โครงการ ระยะที่ 1 และ 2 รวม 23 คน โดยในโครงการระยะที่ 2 มีนักวิจัยรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง โดยจากการนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการต่อสภามหาวิทยาลัยได้เกิดการขับเคลื่อนเชิงนโยบายที่ช่วยผลักดันให้เงินกองทุนวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ของคณะต่างๆ เข้าร่วมในการทำงานของโครงการมากขึ้น

• ด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่

ได้โครงการวิจัยที่ดำเนินงานวิจัยตามความต้องการของพื้นที่ โดยโครงการระยะที่ 1 ได้ดำเนินการวิจัยใน 2 พื้นที่ คือ พื้นที่บ้านชาวไทยมุสลิม ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และพื้นที่สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยทั้ง 2 พื้นที่มีพัฒนาการเกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนและแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร สำหรับโครงการระยะที่ 2 ได้ดำเนินการวิจัยต่อเนื่องใน 2 พื้นที่เดิม และได้ขยายพื้นที่ดำเนินงานวิจัยอีก 1 พื้นที่ คือ พื้นที่ชุมชนเมืองเพชรบุรี ซึ่งอุดมไปด้วยต้นทุนทางศิลปวัฒนธรรม ทั้งวัด วัง โบราณสถาน สถาปัตยกรรมต่างๆ และอาหาร ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

ตารางแสดงจำนวนนักวิจัยที่เข้าร่วมโครงการและจำนวนโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย
ภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 และ 2

โครงการศิลปากร พัฒนาเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ เพื่อ ความยั่งยืนของ สังคมและชุมชน	จำนวนนักวิจัยที่เข้าร่วมโครงการ			จำนวนโครงการที่สนับสนุนทุนวิจัย		
	จำนวนนักวิจัย ทั้งหมด	จำนวน นักวิจัยเก่า (คน)	จำนวน นักวิจัยใหม่ (คน)	รวม (โครงการ)	แยกตามพื้นที่ดำเนินงานวิจัย	แยกตามคณะวิชา
ระยะที่ 1 (ปี 2557)	38	28	10	7	- สามพระยา 3 โครงการ - บ้านลาด 3 โครงการ - สามพระยา และบ้านลาด 1 โครงการ	- คณะอักษรศาสตร์ 1 โครงการ - คณะศึกษาศาสตร์ 1 โครงการ - คณะวิทยาศาสตร์ 1 โครงการ - คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 2 โครงการ - คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร 1 โครงการ - คณะวิทยาการจัดการ 1 โครงการ
ระยะที่ 2 (ปี 2558)	45	31	14	9	- สามพระยา 2 โครงการ - บ้านลาด 2 โครงการ - อำเภอเมืองเพชรบุรี 5 โครงการ	- คณะอักษรศาสตร์ 3 โครงการ - คณะศึกษาศาสตร์ 1 โครงการ - คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 1 โครงการ - คณะวิทยาการจัดการ 1 โครงการ - คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 1 โครงการ - วิทยาลัยนานาชาติ 2 โครงการ

• บทความเผยแพร่

ขณะนี้มีการวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชน จาก คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อความยั่งยืนของสังคมและชุมชน ระยะที่ 1 ได้เข้าร่วมโปรแกรม 24 : The Best of Both Worlds ของโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนไทยสู่การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เพื่อพัฒนาต้นฉบับบทความให้สามารถส่งวารสารนานาชาติตามฐานข้อมูล ISI ได้ ซึ่งโปรแกรม 24 ของโครงการดังกล่าวดูแลโดย รองศาสตราจารย์ ดร. ชิตณรงค์ ศิริสถิตกุล บรรณาธิการ Walailak Journal of Science and Technology มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

• การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. มหาวิทยาลัยศิลปากรได้นำเสนอผลงานต่อ ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งได้จุดประกายให้เห็นความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยเพื่อตอบโจทย์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้โมเดล “Thailand 4.0” คือ กลุ่ม “Creative, Culture & High Value Services” ซึ่งมหาวิทยาลัยศิลปากรได้รับการพิจารณาเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายของการขับเคลื่อนในด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2. ในการดำเนินงานโครงการวิจัยมีนักศึกษาเข้าร่วมปฏิบัติงาน ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานวิจัย การทดลองในห้องปฏิบัติการและทดลองภาคสนาม เช่น นักศึกษาภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ ได้เรียนรู้เทคโนโลยีการอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการได้เรียนรู้การทำงานวิจัยร่วมกับชุมชน นักศึกษาภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ได้เรียนรู้การเก็บข้อมูลในพื้นที่เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นต้น โครงการวิจัย เช่น ภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ได้นำผลิตภัณฑ์ไอศกรีมตาลโตนดที่ได้จากโครงการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดโดยการวิจัยและการเรียนการสอนในรายวิชา Product Development และ Research Project พัฒนาเป็นผลงานนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ไอศกรีมตาลโตนด ซึ่งภาควิชาฯ ได้ส่งผลงานนี้เข้าประกวดนวัตกรรมผลิตภัณฑ์อาหารระดับประเทศ คือ งาน Food Innovation Contest 2016 “Modern Thai Health Food” เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2559 ณ ศูนย์ประชุมไบเทค บางนา จัดโดยสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางอาหารแห่งประเทศไทย (FOSTAT) โดยผลิตภัณฑ์ไอศกรีมจากตาลโตนดดังกล่าว ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1

3. ด้านการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ได้แก่ ผลงานวิจัยจากโครงการพัฒนากระบวนการอบแห้งกล้วยหอมทองระดับอุตสาหกรรมชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีด้วยเทคโนโลยีการอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นโครงการวิจัยภายใต้โครงการระยะที่ 1 เป็นตัวอย่างการนำพลังงานแสงอาทิตย์ไปใช้ประโยชน์ในการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งนำไปจัดทำเป็นนโยบายระดับท้องถิ่น และระดับประเทศได้ และเนื่องจากมีเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป มาเยี่ยมชมโรงผลิดกล้วยหอมทองส่งออกไปญี่ปุ่นของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี จำนวนมาก ดังนั้นเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์แบบพาราโบลาโดม จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอบแห้งด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ได้นำเครื่องอบแห้งที่พัฒนาในโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการอบแห้งกล้วยหอมทองตากเกรด ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าของกล้วยหอมทองตากเกรด และได้ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการวิจัยทำการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในระยะแรก 3 ผลิตภัณฑ์ คือ กล้วยหอมทองทอดกรอบปรุงรส กล้วยหอมทองอบแห้ง และกล้วยหอมทองอบแห้งเคลือบช็อกโกแลต ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าว สามารถนำไปจำหน่ายภายในร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ที่มีลักษณะเป็น farmer market

รวมทั้งส่งไปจำหน่ายภายนอกอีกด้วย ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวสามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่กล้วยหอมทองตกเกรตของ สหกรณ์ เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพเพิ่มเติมให้กับคนในชุมชน สหกรณ์วางแผนว่าจะทำการผลิตผลิตภัณฑ์ อื่นๆ ที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการวิจัยออกจำหน่ายเพิ่มเติมอีกในอนาคต

นอกจากนี้ เทคโนโลยีการแปรรูปชีวมวลสามารถช่วยทำให้เศษกระถินที่เหลือใช้ทางการเกษตรของ หมู่บ้านชาวไทยมุสลิม ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ กลับมามีมูลค่าที่เพิ่มขึ้นได้ สามารถ สร้างเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนในชุมชนให้ดีขึ้นในอนาคตได้ โครงการวิจัยได้ทำการทดลองใช้งานจริงของเตาแคมป์ที่ใช้เชื้อเพลิงจากเศษกระถิน กับแหล่งท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์กับ “ชมรมธุรกิจท่องเที่ยวแห่งกระเจา-ลุ่มน้ำเพชรบุรี” ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี และส่งผลทำ ให้ในมีแนวโน้มที่ดีสำหรับการวางแผนธุรกิจที่จะเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน โดยการผลิตเชื้อเพลิง แบบอัดผงพร้อมบรรจุ เพื่อจำหน่ายแก่แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอนาคต

• ผลลัพธ์ และผลกระทบ

1. เกิดการบูรณาการและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิจัยในระดับตั้งแต่คณะวิชา อธิการบดี ไป จนถึงสภามหาวิทยาลัยโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นผู้ประสานงาน
2. มหาวิทยาลัยได้นำไปสานต่อในการใช้โครงการนี้เป็นเครื่องมือสร้างความชัดเจนของอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี
3. นักวิจัยเริ่มเข้าใจการทำงานแบบบูรณาการระหว่างศาสตร์ โดยที่ยังสามารถดำเนินการตามความ เชี่ยวชาญของตนเองอยู่ และนำองค์ความรู้ตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่โดยไม่ซ้ำซ้อนกัน
4. โครงการนี้เป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม จึงมีนโยบายให้ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดนครปฐมให้เป็นจังหวัด 4.0 ในประเด็นเรื่องการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการการวิจัย

โครงการนี้เป็นโครงการที่บูรณาการโครงการย่อยจากการทำงานของคณาจารย์จากหลายสาขาวิชา โดยที่ในส่วนของโครงการย่อยของแต่ละสาขานั้น สามารถนำไปเขียนผลงานหรือนำเสนอในลักษณะที่เป็น โครงการเดียวได้ โดยมีความลึกของเนื้อหาของแต่ละสาขาในโครงการเดียวนั้น

ทุนวิจัยที่นำมาสมทบเป็นเงินจากกองทุนวิจัยของคณะวิชา กลไกที่จะคัดเลือกข้อเสนอโครงการจาก แต่ละคณะวิชาเพื่อนำเงินที่จะสมทบออกมา ต้องได้รับการยอมรับจากภายในคณะวิชาด้วย และข้อเสนอ โครงการก็ต้องสามารถนำมาร้อยเรียงเป็นเนื้อเดียวกับโครงการอื่นๆในโครงการใหญ่ด้วย

สืบเนื่องจากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าบทบาทของการบริหารจัดการงานวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งใน ระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะวิชา บทบาทของฝ่ายบริหารมีผลต่อความสำเร็จของโครงการ

ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดการงานวิจัย (Research Management) ซึ่งเป็นหน้าที่ และบทบาทที่สำคัญของสถาบันวิจัยและพัฒนา ในการบูรณาการโครงการจากหลากหลายสาขาวิชาทำให้เกิด กระบวนการที่เป็นสหสาขา (Multidisciplinary) และได้ผลผลิตที่เป็นพหุสาขาวิชา (Interdisciplinary) ซึ่ง ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบที่ชัดเจน และในบางกรณีก็จำเป็นต้องนำการเรียนการสอน และการบริการ วิชาการเข้ามามีส่วนทำให้ผลผลิตของโครงการชัดเจนยิ่งขึ้น

งบประมาณในด้านการบริหารการวิจัยจะต้องนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน โครงการวิจัย เพื่อให้ผลผลิตที่ได้มีความชัดเจน และสามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการใหญ่ได้

2. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการวิจัยเพื่อตอบโจทย์พื้นที่

ความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งต้องการการบ่มเพาะอย่างยาวนานเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการทำวิจัย และการทำวิจัยเพื่อตอบโจทย์และแก้ปัญหาของชุมชนบนพื้นฐานความต้องการของชุมชนก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการ

3. การวิเคราะห์จุดเด่นและจุดอ่อนของสถาบัน ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยของสถาบัน

จุดอ่อน

มหาวิทยาลัยศิลปากรมีหลายวิทยาเขต โครงการที่ดำเนินการอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี คณะวิชาซึ่งไม่อยู่ในพื้นที่การวิจัยโดยตรง อาจเสียเปรียบในเรื่องความใกล้ชิดกับพื้นที่และชุมชน

เนื่องจากโครงการนี้บูรณาการโครงการย่อยจากหลายคณะวิชาที่อยู่ต่างวิทยาเขต ทำให้ต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและมีการประสานงานที่เข้มแข็ง จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จได้

จุดเด่น

มหาวิทยาลัยศิลปากรมีหลายวิทยาเขต แต่การใช้เทคโนโลยีเช่นการจัด Video Conference ทีมงานของสถาบันวิจัยและพัฒนา และทีมงานของศูนย์คอมพิวเตอร์และทีมงานส่วนกลางของแต่ละวิทยาเขต ต้องเข้มแข็งและประสานงานกันอย่างดี

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยของสถาบัน

สถาบันวิจัยและพัฒนา ต้องมีการพัฒนาบุคลากรที่มีความสามารถในการเป็นผู้บริหารการวิจัย (Research Manager) และการเป็นผู้ประสานงาน และสถาบันวิจัยและพัฒนา ควรมีส่วนที่รับผิดชอบการวิจัยใช้ประโยชน์ เพื่อนำผลงานที่เกิดขึ้นไปต่อยอดทั้งในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคม หรือแม้แต่เชิงนโยบาย

4. การวิเคราะห์ผลสะท้อนของโครงการต่อความตื่นตัวของคณาจารย์ ผู้บริหาร ชุมชนที่ได้รับประโยชน์ การปรับเปลี่ยนระบบการทำงาน การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย คุณค่าอื่นๆ

เนื่องจากขณะนี้รัฐบาลมีนโยบาย ประเทศไทย 4.0 จึงเป็นโอกาสที่โครงการนี้ได้ถูกนำไปเสนอเป็นตัวอย่างในการตอบโจทย์อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ 5 มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้เผยแพร่ผลงานต่อสื่อสาธารณะทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนร่วมกิจกรรมของกรมประชาสัมพันธ์ในการนำนักข่าวต่างประเทศเข้าชมผลงานของโครงการในพื้นที่จริงที่จังหวัดเพชรบุรีอีกด้วย

5. การถอดองค์ความรู้ในการจัดการ การบริหารจัดการงานวิจัยให้นักวิจัยสามารถมาทำงานร่วมกันได้ กระบวนการเทคนิคการบริหารจัดการ การหลอมรวมระหว่างศาสตร์และศิลป์

ในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อให้นักวิจัยต่างศาสตร์ต่างสาขาวิชาสามารถทำงานวิจัยร่วมกันได้นั้น การสร้างโอกาสเพื่อกระตุ้นให้เกิดการบูรณาการระหว่างศาสตร์และศิลป์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสถาบันวิจัยและพัฒนา มีการจัดประชุมวิชาการประจำปีภายใต้หัวข้อ “ศิลปากรวิจัยและสร้างสรรค์ : บูรณาการศาสตร์และศิลป์” มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คณาจารย์/นักวิจัย และนักศึกษาได้มีเวทีสำหรับนำเสนอผลงาน และเปิดโอกาสให้ได้พบปะเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการแขนงต่างๆ ตลอดจนนำเสนอผลงานที่เกิดจากการบูรณาการระหว่างศาสตร์ต่างสาขาวิชา จนได้ผลงานและองค์ความรู้ใหม่

จากการดำเนินงานโครงการทั้ง 2 ระยะที่ผ่านมา การจัดกิจกรรมให้นักวิจัยต่างสาขาวิชาได้พบปะพูดคุยกัน ได้แก่ 1) การประชุมร่วมกันระหว่างนักวิจัยทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการและมีการนำเสนอโครงการและรายงานความก้าวหน้าต่างๆ ทำให้นักวิจัยได้รับข้อมูลของโครงการย่อยที่อยู่ร่วมกันในโครงการใหญ่ 2) การลงสำรวจพื้นที่วิจัย 3) กิจกรรมศึกษาดูงานในพื้นที่ตัวอย่างทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็น

การเปิดโอกาสให้นักวิจัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การทำงานวิจัย โดยการลงสำรวจพื้นที่นั้น นักวิจัยได้เห็นภาพความต้องการในพื้นที่ร่วมกัน และนำไปสู่การนำองค์ความรู้ในแต่ละศาสตร์สาขาตามความเชี่ยวชาญของนักวิจัยมาตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ เกิดการบูรณาการโครงการจากหลากหลายสาขาวิชา และได้ผลผลิตที่เป็นพหุสาขาวิชา ซึ่งส่งผลให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบที่ชัดเจน และในบางกรณีจำเป็นต้องนำการเรียนการสอน และการบริการวิชาการเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อทำให้ผลผลิตของโครงการชัดเจนยิ่งขึ้น

6. ข้อวิเคราะห์เรื่องบทบาทของสถาบันวิจัยและพัฒนาในการทำงานเชิงประสาน การวิจัย การพัฒนางานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ร่วมกับคณะและนักวิจัยเฉพาะทาง เพื่อผลักดันงานวิจัยในการสร้างมูลค่า/คุณค่ากับชุมชน

บทบาทของสถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะผู้ประสานงานโครงการ สถาบันวิจัยฯ ได้ประสานงานกับคณะวิชาและนักวิจัยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับพื้นที่ เพื่อให้ได้ประเด็นโจทย์วิจัยที่เป็นความต้องการของพื้นที่และชุมชนอย่างแท้จริง และจัดกิจกรรมให้นักวิจัยที่สนใจเข้าร่วมโครงการศิลปากรพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ฯ เข้าไปสำรวจพื้นที่และพัฒนาโจทย์วิจัย และในระหว่างการดำเนินงานวิจัยของนักวิจัยที่ได้รับการจัดสรรทุนอุดหนุน สถาบันวิจัยฯ จะดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ โดยจัดประชุมและถ่ายทอดผ่านระบบ VDO Conference เพื่อให้นักวิจัยแต่ละโครงการจากทุกคณะที่ร่วมโครงการซึ่งอยู่ต่างวิทยาเขตได้มีโอกาสนำเสนอความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานในพื้นที่วิจัย และรับฟังผลการดำเนินการของนักวิจัยทั้งหมดที่ร่วมโครงการ โดยในการดำเนินการทุกครั้งจะมีอธิการบดี ซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการเป็นประธาน ทั้งนี้อธิการบดีและผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา จะทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะแก่ทุกโครงการ และในการประชุมรายงานผลจะเชิญผู้บริหารระดับคณบดีที่สนใจเข้าร่วมด้วย ในส่วนของการเผยแพร่ผลงานวิจัย สถาบันวิจัยฯ ทำหน้าที่เผยแพร่ผลงานที่เกิดขึ้นในโอกาสต่างๆ ทั้งในรูปแบบนิทรรศการ สื่อสารสนเทศ เอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อโทรทัศน์

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยฯ ยังช่วยประสานงานกับทางพื้นที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยทักษิณ และผู้สื่อข่าวต่างประเทศที่มาเยี่ยมชมพื้นที่และการดำเนินงานวิจัยของโครงการ และสถาบันวิจัยฯ ยังได้จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการทำงานให้กับนักวิจัย เช่น การศึกษาดูงานด้านการทำงานวิจัยรับใช้สังคมเพื่อพัฒนาพื้นที่และชุมชน จังหวัดสงขลา การศึกษาดูงานทางด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ณ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) การบรรยายพิเศษเกี่ยวกับผลงานวิชาการรับใช้สังคมและการขอตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น ซึ่งสถาบันวิจัยฯ ได้นำงบประมาณมาสมทบเพิ่มเติมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของนักวิจัย และกิจกรรมการเผยแพร่ผลงานวิจัย

จากการดำเนินการดังกล่าวของสถาบันวิจัยและพัฒนา จึงส่งผลให้นักวิจัยที่เข้าร่วมโครงการได้เข้าใจถึงคุณค่าและเห็นความสำคัญของการทำงานวิจัยรับใช้สังคม และเข้าใจถึงการบูรณาการและบทบาทของตัวนักวิจัยในชุดโครงการใหญ่ ซึ่งเป็นโครงการของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังส่งผลให้คณะวิชาที่เข้าร่วมโครงการเห็นถึงความสำคัญของการทำงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่และชุมชน เกิดการนำงบประมาณมาร่วมสมทบเพิ่มเติมในการดำเนินงานวิจัยหรือจัดกิจกรรมในพื้นที่ เพื่อให้เห็นผลของโครงการชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางการทำงานในปีต่อไป

1. ส่วนของการบริหารการวิจัย จะต้องมีการบริหารจัดการที่เข้าใจการทำงานในพื้นที่ ให้ความสำคัญกับงานในลักษณะนี้ มีความสามารถในการสร้างเครือข่าย และมีวิสัยทัศน์ ที่สามารถร้อยเรียงโครงการย่อยจาก

หลากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน และสามารถนำเสนอผลงานออกสู่ประชาคมทั้งภายในมหาวิทยาลัยเองและภายนอกมหาวิทยาลัย

ส่วนของการพัฒนางานวิจัย จะต้องมีการดูแลนักวิจัย ให้มีความรับผิดชอบ และสามารถดำเนินการได้ มีกิจกรรมที่พัฒนาโจทย์วิจัย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในพื้นที่ด้วย

2. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และแหล่งทุน ควรให้การสนับสนุนโดยมีระบบการจัดการที่เอื้อต่อการทำงานของฝ่ายประสานงาน มีกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาระบบบริหารการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ มีผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้คำแนะนำในด้านต่างๆ ได้ ทั้งในมิติการบริหารการวิจัยและการดำเนินการวิจัย